

Utbildningsförvaltningen

Ersättning vid elevs skadegörelse

Riktlinjer för skolorna i Ljusdals kommun

Om en elev orsakar materiell skada på en skola kan det tolkas på tre olika sätt.

- Om skadan uppstått genom en ren olyckshändelse tar som regel skolan ansvaret för att ersätta det som gått sönder.
- Om skadan uppstått genom vårdslöshet kan skolan begära skadestånd av eleven.
- Om skadan uppstått genom avsiktlig skadegörelse kan det för elever över 15 år utöver skadeståndsanspråk också bli aktuellt med straffansvar, för elever under 15 år anmälan till socialtjänsten.

De grundläggande reglerna om skadeståndsansvar finns i Skadeståndslagen.

Ur Skadeståndslag (1972/207) Kap 3

4 § Den som i fall som avses i 1-3 §§ vållar skada innan han har fyllt arton år skall ersätta skadan i den mån det är skäligt med hänsyn till hans ålder och utveckling, handlingens beskaffenhet, föreliggande ansvarsförsäkring och andra ekonomiska förhållanden samt övriga omständigheter. *Lag (2001:732).*

Skolan har ingen juridisk rätt att utdöma skadestånd. Vid vårdslöshet eller mindre omfattande avsiktlig skadegörelse skall skolan sträva efter att göra en frivillig överenskommelse med eleven och vårdnadshavarna, innan skadeståndsanspråk ställs genom stämning. Vid grov avsiktlig skadegörelse kan dock polisanmälan eller anmälan till socialtjänsten göras utan föregående dialog om överenskommelse.

En överenskommelse kan innebära att eleven erbjuds att, helt eller delvis, genom eget arbete ersätta skadan, t ex genom att själv städa bort klotter. Arbetet kan utföras efter skolans slut eller på lediga dagar. Rektorn skall ha godkänt arbetet och detta skall ske under ledning och tillsyn av skolpersonal. Överenskommelsen skall dokumenteras skriftligt och måste vara frivillig från både elevens och vårdnadshavarens sida.

Utbildningsförvaltningen

Som utgångspunkt vid bedömningen av storleken på ett skadeståndsanspråk gäller inom Ljusdals kommuns skolor:

- Barn upp till fem år krävs inte på skadestånd alls
- Elever mellan 6 och 8 år betalar 1/4 – 1/3 av skadan
- Elever mellan 9 och 12 år betalar 1/3 – 2/3 av skadan
- Elever mellan 13 och 14 år betalar 2/3 – 3/4 av skadan
- Elever över 15 år betalar hela skadan.

Beloppet kan även jämkas med hänsyn till andra särskilda omständigheter.

Föräldrarnas ansvar

Sedan 2010 tillåter lagen också att vårdnadshavare krävs på skadestånd för skadegörelse orsakad av deras barn genom brott. För sådant skadestånd finns en övre beloppsgräns.

Ur Skadeståndslag (1972/207) Kap 3

5 § En förälder som har vårdnaden om ett barn ska ersätta

1. personskada eller sakskada som barnet vållar genom brott, och
2. skada på grund av att barnet kränker någon annan på sätt som anges i 2 kap. 3 §.

Föräldrarnas ansvar enligt första stycket är för varje skadehändelse begränsat till en femtedel av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för det år då skadehändelsen inträffade. Står barnet under vårdnad av två föräldrar, gäller begränsningen för dem gemensamt.

Om beloppet som anges i andra stycket inte räcker till full ersättning åt flera som lidit skada till följd av skadehändelsen, ska ersättningen sättas ned med samma kvotdel för var och en av de skadelidande. *Lag (2010:704)*.

6 § Ersättning enligt 1 eller 2 § för sakskada kan jämkas, om det är skäligt med hänsyn till föreliggande försäkringar eller försäkringsmöjligheter.

Ersättning enligt 5 § kan jämkas, om det är uppenbart oskäligt att föräldern ska betala skadeståndet med hänsyn till föräldrarnas förhållande till barnet eller de särskilda åtgärder föräldern har vidtagit för att förhindra att barnet begår brott. *Lag (2010:703)*.

Dessa riktlinjer har fastställts 2014 genom beslut av förvaltningschefen för utbildningsförvaltningen.